

Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategiatyön suunnittelusta

TieVie-kouluttajakoulutus 22.11.2001

Helsingin yliopisto
 janne.sariola@helsinki.fi
 raimo.vuorinen@ktl.jyu.fi

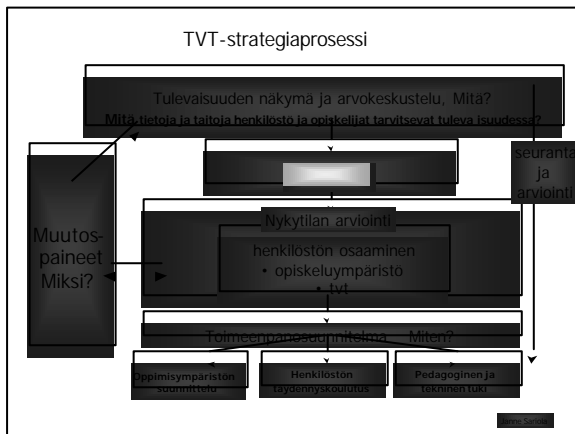
TVT:n opetuskäytön kehittämisstrategian malli

Vaiheet:

- ✓ muutospaineeet
- ✓ tulevaisuuden näkymä
- ✓ visio
- ✓ nykytilan arviointi
- ✓ strategiset toimenpiteet

IT-johdaminen, seuranta ja arviointi

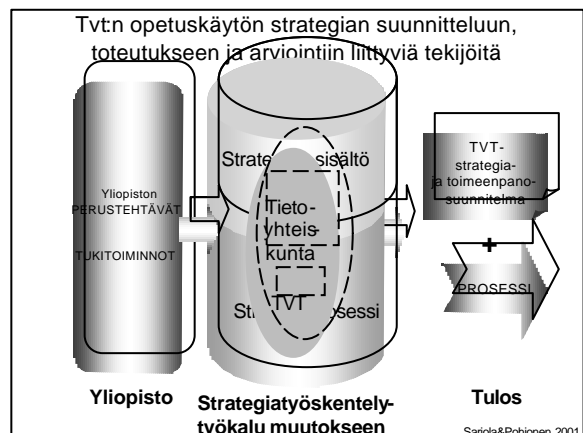
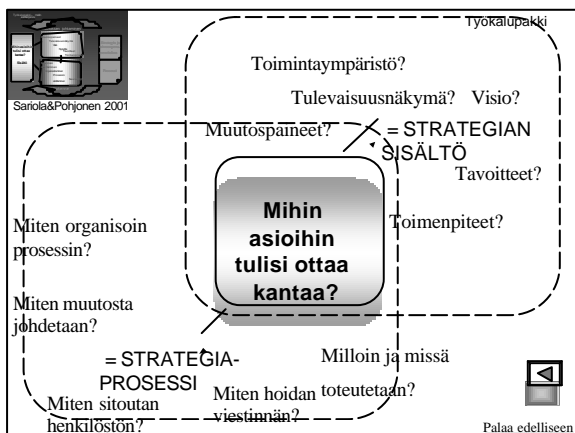
Janne Sariola

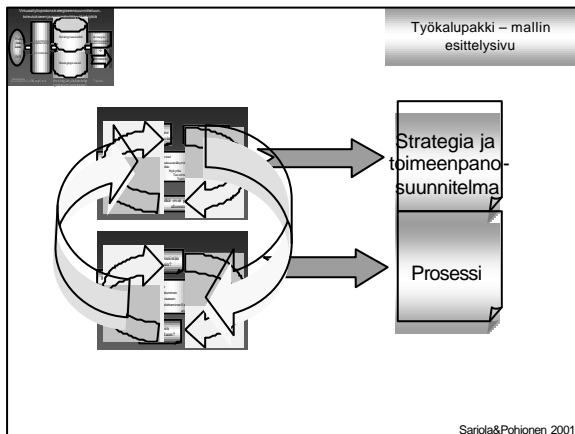
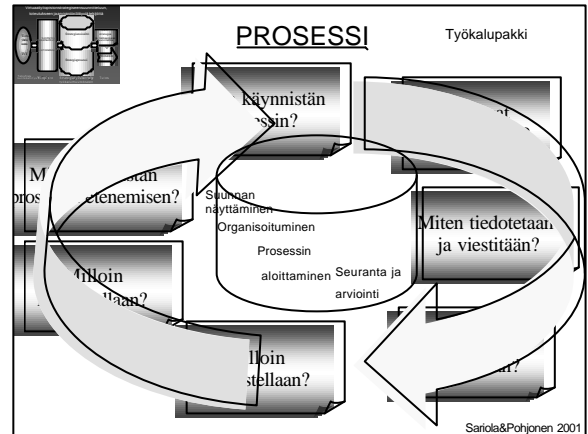
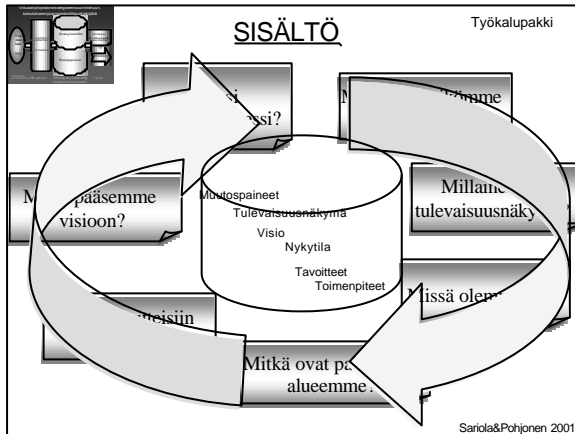

Miten etenen strategiaproessissa?

ORIENTOIDU	Luo kokonaiskuva tvtn opetuskäytön strategian laadinnasta: - Orientoidu aiheeseen - Kerää aineksia - Etsi kehittämisalueita	
SYVENNÄ	Tarkastele strategian sisältöä ja prosessia. - Mitkä kysymykset auttavat keskustelua prosessin eri vaiheissa?	
ARVIOI	Määritä, missä strategivaiheessa olet nyt menossa? Vertaa tilannettasi edellä tehtyihin kysymyksiin ja esille tuleisiin kokemuksiin? Tee suunnitelma seuraavaksi strategivaiheeksi.	

Sariola&Pohjonen&Vuorinen 2001

TVT-strategian ainekset

Sisältö	Prosessi
✓ muutospaineet	✓ Ihmiset
✓ tulevaisuusnäkömää	✓ Vuorovaikutus ja viestintä
✓ visio	✓ Työskentelytapa ja dokumentointi
✓ nykytilan määrittely	✓ Aikataulutus
✓ tavoitteet	✓ Vaiheistus
✓ toimenpiteet	✓ Resurssit
	✓ Seuranta ja arviointi

HAAHMOTA KOKONAISUUS JA TEE OMA SUUNNITELMA!

Kommentteja

- ✓ Jos yliopisto tekee strategiaa, pitääkö tiedekuntien/laitosten tehdä?
- ✓ Hyöty tulosneuvottelua varten? Mitä me osaamme? voimme näyttää sen ulospäin
- ✓ Resurssien, osaamisen ja tavoitteiden tarkempi määrittely, näkyväksi tekeminen
- ✓ Päätöksentekoa, arviointia, ? oppimista varten?

SYVENNÄ

Tarkastele strategian sisältöä ja prosessia.

- Mitkä kysymykset auttaisivat keskustelua työyhteisössäsi prosessin eri vaiheissa?

SYVENNÄ

Tarkastele strategian sisältöjä.

- Mitkä kysymykset auttaisivat keskustelua työyhteisössäsi prosessin eri vaiheissa?

Muutospaineet

Tarkenna kysymyksesi näkökulma (yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ Mitä haluaisin omassa työssäni kehittää? (henk.koht.taso)
- ✓ Mitä resursseja tarvitsen työssäni?
- ✓ Mitä en ole valmis muuttamaan?
- ✓ Millainen muutos minua pelottaa/ahdistaa/uhkaa?
- ✓ Mitä olisin valmis muuttamaan?
- ✓ Mitä muutokset vaikuttavat ihmisuhteisiin?
- ✓ - johtamiskulttuuriin?
- ✓ Mitä valmiuksia muutokset edellyttävät minulta?
- ✓ Mikä houkuttelee osallistumaan?

Muutospaineet

Tarkenna kysymyksesi näkökulma (yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- Tehdäänkö laitoksessa oikeita asioita?
- Onko aihetta kehittyä johonkin suuntaan? (tv ei erillinen saareke)
- Olemmeko sitä, mitä meidän pitäisi olla suhteessa perustehtävään? (laitos)
- Oppilaiden/opiskelijan näkökulma esiin, miten he kokevat?
- Millaista osaamista opiskelijat tarvitsevat tulevina työntekijöinä?
- (laitos)
- Mitä valmiuksia henkilöstöllä on? Jos jollakin on tv- taitoja, niin miten ne voidaan välittää työyhteisölle?
- Oppimiskäsitusten tiedostaminen ja huomioon ottaminen
- Tutkimustiedon välittämisen tavat
- Miten yliopistotason strategia velvoittaa laitoksia?
- Mistä opiskelijat saavat tv-valmiuksia, jos laitos ei voi tarjota?

Muutospaineet

Tarkenna kysymyksesi näkökulma (yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- Mitkä ovat ulkoisia ja sisäisiä paineita, miksi strategiatyöhön lähdetään? Muutosagenttien käyttäminen (yliopistotaso)
 - Koeponnistus muutosvastarintaa vastaan
 - Mitä me hyödytään?
 - Erilaisia strategioita tehdään yhtä aikaa...
- Helpottaa, miten ne eri sektoreihin liittyy, toisaalta voi johtaa myös hajoamiseen
- Huolestuttaa, että teemme toisillemme strategioita
 - Mikä on yliopistojen todellinen tahtoilla?
 - Voiko pakottaa? Saako nykytilaa kartoittaa? Kuka on tosiuskovainen?
 - Strategiatyöskentelyn tarkoituksena avata keskustelu ja nostaa peruskysymykset esiin.

Muutospaineet

Tarkenna kysymyksesi näkökulma (yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- Hankerahoituksen oikeat termit
- TVT-rahoitusta on ja sitä haetaan?
- Mihin tarvitaan resursseja? vai Mitä resursseilla tehdään?
- Miten päästä tekemään mielekästä? ja painottamaan jo olemassa olevia resursseja?
- Kokemuksia: kirjasto-case, 30 ihmistä pohti etukäteen, sen jälkeen koko henkilökunta sai kuulla luennon em. henkilöiden näkökulmasta, sitoutuminen heikkoa
- Näky ristiriitatilanteissa, toisaalta rohkaistu, että kyseenalaistetaan
- Maat.metsät: lähti liikkeelle verkko-opetuksen tukihenkilöryhmästä, keskenään pohtimaan, tehtiin ensimmäinen luonnos, kommentoitavana verkossa, seuraavaksi yhteinen seminaari, tuleeko paikalle tarpeeksi porukkaa? Ko strategia menee tiedekuntaan...tämähän on päätetty? resursseja luvattu. Mukana prosessissa on ollut myös atk-henkilöstöä. Dekaanin ja varadekaanin mukana strategiaprosessissa.

Muutospaineet

Tarkenna kysymyksesi näkökulma (yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ Laitostaso: kokoonnutaan ryhmässä ja ruvetaan tekemään, samalla tehtiin paperi. Jättää vapauden muuttaa/olla tekemättä?
- ✓ Maat.metsät: Miten strategia konkretisoidaan? -> vastuutahot esiin, suositellaan myös, että kaikki laitokset tekevät oman suunnitelman
- ✓ Toimeepano helppoa, jos hyöty näkyy välittömästi?
- ✓ Strategia hyvä, jos muutoksesta on hyötyä

Tulevaisuusnäky

Tarkenna kysymyksiä näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ Ketä me koulutamme tulevaisuudessa?
- ✓ Onko terävimmät aivot mukana?
- ✓ Onko varaa tämän tyyppiseen laitteistorakenteeseen?
- ✓ Ylläpito ja palvelut?
- ✓ Ketkä käyttävät verkkopalveluja ja ketkä tarvitsevat lähiohjausta?
- ✓ Miten kuvailimme toimintaamme vuonna 200X?
- ✓ Millaiset työtilat ja laitteet käytössä?
- ✓ Mitä opiskelijat puuhaavat?
- ✓ Millaisia tutkintoja tuotetaan määrällisesti ja laadullisesti?
- ✓ Millaista osaamista opiskelijat kehittävät?
- ✓ Millainen asema on SVY:lla?

Tulevaisuusnäky

Tarkenna kysymyksiä näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ Millaiset ovat työnkuvat?
- ✓ Tuleeko kilpailua? Yksityiset it-alan yliopistot kaappaavat vallan?
- ✓ Mitä yliopisto tekee aikuisopiskelijalle? Nöyryyttäkö yliopisto aikuisen?
- ✓ Miten resursseja kohdennetaan? Miten kannattaisi kohdentaa? Jos opiskeluun ja opetukseen, niin mistä pitää luopua? Isoja pilotteja pari vai pieniä monta?
- ✓ Mitä on tulevaisuusnäky? Mille aikajänteelle?
- ✓ Mikä on taloudentila yhteiskunnassa? Trendit? Mitkä tieteenalat kiinnostavat? Mitä tieteenalajo rahoitetaan?
- ✓ EU-tilanne? Riistääkö EU meidän opiskelijat?

Tulevaisuusnäky

Tarkenna kysymyksiä näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- Miten yliopisto-opiskelijat valitaan?
- Mistä tuloksista valtiovarainministeriö on kiinnostunut? Määrästä vai laadusta?
- Laitostason kysymyksiä: Millaista on hyvä yliopisto-opetus? ja oppiminen ja opiskelu ja ja ja
- Luento-opetus/oppiminen
- Miten voisitte hyödyntää tv:n tuomia mahdollisuuksia vuonna XXXX?
- Miten aiotte selvittää yliopistojen välisestä kilpailusta?
- Millaisia tietoja ja taitoja tarvitaan tulevaisuudessa?
- Miten eri organisaatioiden koulutukset verkostoituvat?
- Pede

Tulevaisuusnäky

- ✓ Erilaisia strategioita?
- ✓ Verkostojen strategiat ja yliopistojen?
- ✓ Miten verkostot saavat/voivat toimia itsenäisesti?
- ✓ Suomen virtuaaliyliopiston ydin = verkostot?
- ✓ Uusia ohjelmia synnytetään yliopistojen toiminnassa -> maisteriohjelmat + tv
- ✓ Millainen organisaationa olemme? Muutosvalmiutemme?
- ✓ Onko yliopisto keskusjohtoinen vai hajanainen?

Visio

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Visio

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Visio

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Nykytilan määrittely

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Nykytilan määrittely

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Nykytilan määrittely

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Tavoitteet

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Toimenpiteet/ toimeenpanosuunnitelma

Tarkenna kysymyksesi näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ Hum.tdk: ryhmä kirjoitti, tdk. hyväksyi
- ✓ yhteys konkretiaan katkesi
- ✓ Miten strategian toimeenpano/seuranta tehdään?
- ✓ Miten saada keskustelu strategiasta lähemmäksi?
- ✓ Strategian sisältö on nivoutunut osaksi yliopiston toimintaa
- ✓ Kirjasto: toimeenpano: organisaation uudistus, tehtiin ja nyt arvioidaan, peilaus kehittämishaasteisiin ja strategian sisältöön
- ✓ Ensimmäisessä vaiheessa työläämpi, seuraavan kerran huomattavasti nopeampi
- ✓ Ketkä vastaavat toimeenpanosta?
- ✓ Työnjaon pohdinta/aikataulut/vaiheistus/seuranta/tiedottaminen
- ✓ Painopistealueiden määrittely, niiden mukaan työryhmät
- ✓ Resurssit

Toimenpiteet/ toimeenpanosuunnitelma

Tarkenna kysymyksesi näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ 1.1. Osaamisen kehittäminen
- ✓ 1.2. Opiskeluympäristön kehittäminen
- ✓ 1.3. Verkot, laitteet ja ohjelmat, tieto- ja viestintätekniiikka
- ✓ 1.4. Tukipalvelut yliopiston ja kampusten tasolla – kohti verkostoja ja palveluportaaleja
- ✓ 1.5. Julkaisutoiminta, digitaalisen oppimateriaalin tuottaminen, saatavuus ja säilytys
- ✓ 1.6. Tieto- ja viestintätekniiikan opetus- ja opiskelukäytön tutkimus- ja kehittämistoiminta
- ✓ 1.7. Hallintotoiminnan kehittäminen

Toimenpiteet/ toimeenpanosuunnitelma

Tarkenna kysymyksesi näkökulma
(yliopisto/osasto/tdk/laitos/op/tutkija)

- ✓ raha
- ✓ ajastus
- ✓ sisällön suhde käytettäviin resursseihin, uskottavuus
- > kiinnostus laajoissa piirissä kasvaa selvästi
- ✓ kuka katsoo päältä ja koordinoi strategiatyöskentelyä
- ✓ strategian toimeenpanon synkronointi
- ✓ miten aukikirjoitetaan suhde muihin strategioihin
- ✓ Keitä strategiaprosessissa tarvitaan?

SYVENNÄ

Tarkastele strategian prosessia,

- Mitkä kysymykset auttaisivat suunnittelua prosessin eri vaiheissa?

Ihmiset

- ?
- ?
- ?

Vuorovaikutus ja viestintä

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Työskentelytapa ja dokumentointi

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Aikataulutus

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Vaiheistus

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Resurssit

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

Seuranta ja arviointi

- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?
- ✓ ?

